

TISKOVÁ ZPRÁVA ORGANIZACE LUMOS A CHARITY ČESKÁ REPUBLIKA K MEZINÁRODNÍMU DNI DĚTÍ

Česká republika by se měla zaměřit na rozvoj služeb, které pomáhají rodinám v krizi, upozorňuje Zpráva o kapacitách sociálně aktivizačních služeb v České republice

Praha 31. května 2021

V dětských domovech a státem hrazené náhradní rodinné péči žije v České republice více než 23 000 dětí. Díky pracovníkům sociálně aktivizačních služeb v ČR se až 370 z nich ročně vrátí zpět do vlastní rodiny. Mohlo by jich ale být mnohem více. Na nedostatek kapacit sociálně aktivizačních služeb (tzv. SAS) upozorňuje zpráva organizace Lumos a Charity Česká republika.

Nabídka služeb SAS je v České republice nedostatečná. Téměř tisíce rodinám s celkem 2 000 dětmi nemohou podle průzkumu tyto služby z kapacitních důvodů pomoci. Ze čtrnácti krajů jediné v Pardubickém a Zlínském je nabídka služeb obstojná.

Zprávu **Podpora ohrožených rodin v České republice** s podtitulem **Výzkumná zpráva o kapacitách sociálně aktivizačních služeb pro rodiny s dětmi** na základě dotazníkového šetření připravila organizace Lumos ve spolupráci s Charitou Česká republika a dalšími organizacemi v ČR. Jde o první zprávu svého druhu specificky zaměřenou na kapacity SAS v České republice. Velký prostor je věnován hodnocení služby z různých úhlů pohledu. Úspěšnost služeb byla pojata z pohledu dítěte, kritériem bylo snížení počtu odebraných dětí, zmírnění ohrožení dětí a zlepšení naplňování potřeb dětí. Zpráva je doplněna řadou příkladů z praxe Charity Česká republika.

Situace se podle pracovníků SAS navíc kvůli pandemii covidu v mnoha rodinách zhoršila, a služby tak bude stále více potřeba. „Téměř pětina služeb uvedla, že za první tři čtvrtě roku od počátku pandemie covidu došlo k významnému nárůstu počtu potřebných rodin. Přitom se zvýšil nejen počet rodin, které potřebují podporu, ale i závažnost problémů, kterým čelí,“ říká Jan Klusáček, autor Zprávy a výzkumný pracovník organizace Lumos.

SASky přitom hrají vedle státních orgánů sociálněprávní ochrany dětí klíčovou roli v prevenci oddělování dětí od rodičů, v podpoře návratu dětí do rodiny i při odhalování zanedbávání či zneužívání dětí.

Včasnost zahájení spolupráce SAS s rodinou je zásadní pro úspěšnost intervence. **Praxe však ukazuje, že služby jsou rodině často nabídnuty teprve ve chvíli, kdy je situace vyhrocená. Dle zprávy se 3 ze 4 rodin dostávají k SAS pozdě.**

Pro podporu rodin v krizi je důležité zejména posílit kapacity těchto služeb a zajistit financování. „Je třeba počítat s tím, že vzhledem k ekonomickým a sociálním dopadům pandemie covidu-19 se bude rozdí

mezi potřebami rodin a kapacitami SAS velmi pravděpodobně dále prohlubovat. Navyšování kapacit služeb však minimálně na konci roku 2020, kdy probíhalo šetření, nebylo v plánu,“ upozorňuje Jan Klusáček.

„Právě na Mezinárodní den dětí chceme upozornit na to, že se mnoho dětí ocitá v nelehké či přímo ohrožující situaci a služby SAS mohou těmto dětem velmi efektivně pomoci, pokud jich bude dostatek. SAS mají jedinečnou roli v systému ochrany dítěte, neboť se nezaměřují jen na dílčí problémy, ale pracují s rodinou jako celkem a věnují pozornost všem stránkám její aktuální situace. Rodinám jsou přitom mnohem blíže než např. úřady, které řeší až nejzávažnější problémy, včetně těch končících zbytečným odebráním dětí. Mnohaletá zkušenost Charity dokazuje, že investice do prevence se vždy vyplatí, a u investice do dětí to platí dvojnásob,“ připomíná Jana Klusáková Sedřová z Charity Česká republika.

Zpráva **Podpora ohrožených rodin v České republice** je dostupná na tomto odkaze: www.wearelumos.org/vyzkumy.

Zákon o sociálních službách vymezuje SAS jako „terénní, popřípadě ambulantní služby poskytované rodině s dítětem, u kterého je jeho vývoj ohrožen v důsledku dopadů dlouhodobě krizové sociální situace, kterou rodiče nedokážou sami bez pomoci překonat a u kterého existují další rizika ohrožení jeho vývoje“. SAS zaujímá v sociálním systému výjimečné místo – sociální pracovníci pracují s rodinou jako celkem a mnohdy ohroženou rodinu propojí s dalšími službami, k nimž by se jinak tyto lidé pravděpodobně nedostali.

Lumos je mezinárodní organizace, která bojuje za svět, v němž mohou rodiny zůstat spolu. V České republice působí od roku 2008.

Charita Česká republika je největší nestátní poskytovatel zdravotních i sociálních služeb v České republice. Provozuje 57 středisek sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, které ročně pomohou 3 655 osobám.

Kontakt pro média:

Barbora Křížanová, komunikační manažerka Lumos, tel: + 420 603 170 944, e-mail: barbora.krizanova@wearelumos.org

Jana Klusáková Sedřová, manažerka pro advokační činnost Charity Česká republika, tel.: +420 731 140 471, e-mail: jana.klusakova@charita.cz